

Адвокатура, прокуратура, суд

УДК 342.951

Курило Володимир Іванович

*доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НААН України, заслужений юрист України,
завідувач кафедри адміністративного та фінансового права
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Курило Владимир Иванович

*доктор юридических наук, профессор,
член-корреспондент НААН Украины, заслуженный юрист Украины,
заведующий кафедрой административного и финансового права
Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины*

Kurylo Volodymyr

*Doctor of Science of Law, Professor, Corresponding Member of the
National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine,
Honored Lawyer of Ukraine,
Chair of the Department of Administrative and Financial Law
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
ORCID: 0000-0003-1268-801X*

Корсун Сергій Іванович

*кандидат психологічних наук, доцент,
професор кафедри психології та педагогіки
Університет сучасних знань*

Корсун Сергей Иванович

*кандидат психологических наук, доцент,
профессор кафедры психологии и педагогики
Университет современных знаний*

Korsun Sergii

*Candidate of Psychological Sciences (PhD), Docent,
Professor at the Department of Psychology and Pedagogy,
University of Modern Knowledge
ORSID: 0000-0001-7634-0341*

**ПРОГАЛИНИ У ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ ОТРИМАННЯ
ІНФОРМАЦІЇ ЗА АДВОКАТСЬКИМ ЗАПИТОМ
ПРОБЕЛЫ В ПРАВОВОМ РЕГУЛИРОВАНИИ ПОЛУЧЕНИЯ
ИНФОРМАЦИИ ПО АДВОКАТСКОМУ ЗАПРОСУ
GAPS IN THE LEGAL REGULATION OF OBTAINING
INFORMATION ON A LAWYER'S REQUEST**

Анотація. Статтю присвячено розгляду нагальних питань отримання громадянами та іншими суб'єктами інформаційних відносин, інформації за відповідними запитами. Висвітлюється важливість ролі інституту адвокатури у сфері захисту прав і свобод громадян та законодавчого регулювання отримання інформації за адвокатським запитом. Зазначається, що відповідь на адвокатський запит має бути надана у законодавчо визначені та досить стислі терміни, а ненадання інформації або надання неповної інформації на адвокатський запит карається як адміністративне правопорушення.

Аналіз наукових досліджень та розвідок у сфері адвокатської діяльності дозволяє зробити висновок, що питання прогалин у правовому регулюванні отримання інформації за адвокатським запитом, вітчизняними вченими-правознавцями до цього часу не досліджувалося. У статті проаналізовано визначений законом перелік суб'єктів, які зобов'язані надавати інформацію на адвокатські запити. Визначено та виділено тих суб'єктів, щодо яких такий обов'язок законодавчо не

визначений або належним чином не врегульований нормами права. Запропоновано можливі шляхи врегулювання правової невизначеності цього питання.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає адвокатський запит як письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань про надання інформації, копій документів, необхідних адвокату для надання правової допомоги клієнту. Зазначений закон визначає, що органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, керівники підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, яким направлено адвокатський запит, зобов'язані не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту надати адвокату відповідну інформацію, копії документів, крім інформації з обмеженим доступом і копій документів, в яких міститься інформація з обмеженим доступом.

Авторами проаналізовано законодавчі та правові норми, що визначають поняття: підприємство, установа, організація та керівник. З'ясовано, що нормативно сформовані визначення відповідно до яких товариство, установа та громадське об'єднання визначаються через поняття «організація», а отже являються відповідними різновидами організації.

Встановлено, що такі суб'єкти як кооперативи, асоціації, корпорації, консорціуми, концерни тощо, які законодавець не відносить до підприємств, установ та організацій, не можуть бути примушені надавати інформацію на адвокатський запит в силу правової невизначеності даного питання та в силу конституційного припису відповідно до якого ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Авторами пропонується чітко законодавчо визначити поняття «організація» та запропоновано відповідну класифікацію організацій. Усі існуючі підприємства, консорціуми, асоціації, кооперативи тощо доцільно визначати саме через поняття «організація» та відносити їх до певного виду організацій.

Запропоновано зміни до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», що дадуть змогу усунути існуючі недоліки правового регулювання отримання інформації на адвокатський запит.

Ключові слова: *адвокат, адвокатський запит, підприємство, установа, організація, кооператив, отримання інформації.*

Анотація. *Статья посвящена рассмотрению актуальных вопросов получения гражданами и другими субъектами информационных отношений, информации по соответствующим запросам. Освещается важность роли института адвокатуры в области защиты прав и свобод граждан и законодательного регулирования получения информации по адвокатскому запросу. Отмечается, что ответ на адвокатский запрос должен быть предоставлен в законодательно определенные и сжатые сроки, а непредоставление информации или предоставление неполной информации на адвокатский запрос карается как административное правонарушение.*

Анализ научных исследований в сфере адвокатской деятельности позволяет заключить, что вопрос пробелов в правовом регулировании получения информации по адвокатскому запросу, отечественными учеными-правоведами до сих пор не исследовался. В статье проанализирован определенный законом перечень субъектов, обязанных предоставлять информацию на адвокатские запросы. Определены и выделены те субъекты, в отношении которых такая обязанность законодательно не определена или должным образом не урегулирована

нормами права. Предложены возможные пути урегулирования правовой неопределенности этого вопроса.

Закон Украины «Об адвокатуре и адвокатской деятельности» определяет адвокатский запрос как письменное обращение адвоката в орган государственной власти, орган местного самоуправления, их должностных и служебных лиц, предприятий, учреждений и организаций независимо от формы собственности и подчинения, общественных объединений о предоставлении информации, копий документов, необходимых адвокату для предоставления правовой помощи клиенту. Указанный закон определяет, что органы государственной власти, органы местного самоуправления, их должностные и служебные лица, руководители предприятий, учреждений, организаций, общественных объединений, которым направлен адвокатский запрос, обязаны не позднее пяти рабочих дней со дня получения запроса предоставить адвокату соответствующую информацию, копии документов кроме информации с ограниченным доступом и копий документов, в которых содержится информация с ограниченным доступом.

Авторами проанализированы законодательные и правовые нормы, определяющие понятие: предприятие, учреждение, организация и руководитель. Установлено, что нормативно сформированы определения в соответствии с которыми общество, учреждение и общественное объединение определяются через понятие «организация», а следовательно, являются соответствующими разновидностями организации.

Установлено, что такие субъекты как кооперативы, ассоциации, корпорации, консорциумы, концерны и т.п., которые законодатель не относит к предприятиям, учреждениям и организациям, не могут быть принуждены предоставлять информацию по адвокатскому запросу в силу правовой неопределенности данного вопроса и в силу конституционного

предписания, в соответствии с которым никто не может быть вынужден делать то, что не предусмотрено законодательством.

Авторами предлагается четко законодательно определить понятие «организация» и предложена соответствующая классификация организаций. Все существующие предприятия, консорциумы, ассоциации, кооперативы и т.д. целесообразно определять именно через понятие «организация» и относить их к определенному виду организаций.

Предложены изменения в Закон Украины «Об адвокатуре и адвокатской деятельности», позволяющие устранить недостатки правового регулирования получения информации по адвокатскому запросу.

Ключевые слова: *адвокат, адвокатский запрос, предприятие, учреждение, организация, кооператив, получение информации.*

Summary. *The article is devoted to the consideration of topical issues of obtaining by citizens and other subjects of information relations, information on relevant requests. The importance of the role of the institution of the legal profession in the field of protecting the rights and freedoms of citizens and legislative regulation of obtaining information on a lawyer's request is highlighted. It is noted that a response to a lawyer's request must be provided within a legally defined and compressed timeframe, and failure to provide information or providing incomplete information to a lawyer's request is punishable as an administrative offense.*

Analysis of scientific research in the field of advocacy allows us to conclude that the issue of gaps in the legal regulation of obtaining information on a lawyer's request has not yet been studied by domestic legal scholars. The article analyzes the list of subjects, defined by law, who are obliged to provide information to lawyer inquiries. Identified and highlighted those subjects in respect of which such a duty is not legally defined or is not properly regulated

by the rules of law. Possible ways of resolving the legal uncertainty of this issue are proposed.

The Law of Ukraine "On the Bar and Advocate Activity" defines a lawyer's request as a written appeal of a lawyer to a public authority, local self-government body, their professional and official persons, forms of enterprises and organizations, regardless of ownership and subordination, public associations on the provision of copies of documents required a lawyer to provide legal assistance to a client. The specified determines that state authorities, local self-government bodies, authorities and officials, governments of organizations, organizations, public associations, the required lawyer's request requires the lawyer to provide relevant information, copies except with limited access and copies of documents containing information with limited access.

The authors analyze the legislative and legal norms that define the concepts: enterprise, institution, organization and manager. It was found that the normatively formed definitions according to which a society, institution and public association are defined through the concept of "organization", and therefore are the appropriate types of organization.

It is established that such entities as cooperatives, associations, corporations, consortiums, concerns, etc., which the legislator does not refer to enterprises, institutions and organizations, may not be forced to provide information at the request of a lawyer due to legal uncertainty and due to constitutional requirements according to which no one can be forced to do what is not provided by law.

The authors propose to clearly define the concept of "organization" and propose an appropriate classification of organizations. All existing enterprises, consortia, associations, cooperatives, etc. should be defined precisely through the concept of "organization" and refer to a certain type of organization.

Amendments to the Law of Ukraine "On Advocacy and Advocacy Activity" have been proposed, which will make it possible to eliminate the existing shortcomings of the legal regulation of obtaining information at the request of a lawyer.

Key words: *lawyer, lawyer's request, enterprise, institution, organization, cooperative, obtaining information.*

Постановка проблеми. Правове регулювання отримання інформації за відповідним запитом знаходить своє втілення у різних законодавчих актах національної системи законодавства. Зокрема, стаття 1 закону України «Про звернення громадян» передбачає право громадянина України звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення [1].

Водночас, у статті 15 закону України «Про звернення громадян», законодавець покладає обов'язки на органи державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб, керівників та посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян об'єктивно і вчасно розглядати звернення, перевіряти викладені в них факти, приймати рішення відповідно до чинного законодавства і забезпечувати їх виконання, повідомляти громадян про наслідки розгляду [1].

Законом України «Про доступ до публічної інформації» гарантовано право кожного на отримання публічної інформації, тобто інформації, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних

повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом [2].

У сфері надання професійної правничої допомоги важлива роль щодо захисту прав і свобод громадян та отримання інформації відводиться інституту адвокатури. Відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» надання інформації та документів на адвокатський запит відбувається у законодавчо визначені та досить стислі терміни, а ненадання інформації або надання неповної інформації карається як адміністративне правопорушення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні науковці приділяють значну увагу вивченню та дослідженню проблемних питань діяльності адвокатури в Україні. Зокрема, розглядаються функціональні та організаційні основи адвокатури, етичні основи діяльності адвоката (Н.М. Бакаянова); правові основи діяльності інституту адвокатури (Н.В. Береза); принципи адвокатури (Н.І. Бочуляк); конституційно-правовий статус адвокатури, дисциплінарна та цивільно-правова відповідальність адвокатів (Т.Б. Вільчик); цивільно-правове регулювання та принципи діяльності адвокатури (Н.М. Грабар); теоретичні основи організації адвокатури (С.О. Іваницький); процесуальні форми протестної діяльності адвоката в кримінальному провадженні (О.Г. Яновська) та інші. Безпосередньо адвокатським запитам присвячені наступні дослідження: адвокатський запит як засіб отримання адвокатської інформації (Ю.Л. Грабовський); адвокатський запит у світлі прийняття закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (В.В. Заборовський); адвокатський запит: теорія і практика (Н.Є. Мусієнко); адвокатський запит у діяльності адвоката (В.С. Фіщук).

Поряд із цим, питання прогалин у правовому регулюванні отримання інформації за адвокатським запитом, вітчизняними вченими-правознавцями до цього часу не досліджувалося.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Проаналізувати чинний перелік суб'єктів, які зобов'язані відповідно до чинного законодавства надавати інформацію на адвокатські запити та виділити тих суб'єктів, щодо яких такий обов'язок законодавчо не визначений або належним чином не врегульований нормами права. Запропонувати можливі шляхи врегулювання правової невизначеності цього питання.

Виклад основного матеріалу. З ухваленням у 2012 році закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», було на законодавчому рівні врегульовано питання адвокатського запиту, наведено визначення адвокатського запиту, перелік суб'єктів зобов'язаних надати інформацію та копії документів на адвокатський запит, визначено чіткі терміни надання відповіді.

Відповідно до частини 1 статті 24 закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокатський запит – письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань про надання інформації, копій документів, необхідних адвокату для надання правової допомоги клієнту [3].

У частині 2 статті 24 закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», законодавець наводить перелік суб'єктів які зобов'язані реагувати на адвокатські запити, терміни та порядок реагування. Зокрема, законодавець визначив, що орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, керівники підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, яким направлено

адвокатський запит, зобов'язані не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту надати адвокату відповідну інформацію, копії документів, крім інформації з обмеженим доступом і копій документів, в яких міститься інформація з обмеженим доступом [3].

Вважаємо за необхідне більш системно та детально зупинитися саме на визначених законодавцем суб'єктах яких закон зобов'язує реагувати на адвокатські запити. Отже, законодавець виділяє наступних суб'єктів реагування:

- органи державної влади;
- органи місцевого самоврядування;
- посадові та службові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- керівники підприємств;
- керівники установ;
- керівники організацій;
- керівники громадських об'єднань.

На перший погляд здається, що законодавець зобов'язав реагувати на адвокатські запити усіх керівників. Крім того, статтею 212-3 Кодексу України про адміністративні порушення, законодавець встановив адміністративну відповідальність за неправомірну відмову в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, у відповідь на адвокатський запит [4].

Розглянемо більш детально, кого саме законодавець зобов'язав реагувати на адвокатські запити. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи – це зрозуміла категорія. Проаналізуємо законодавчі та правові норми, що визначають поняття: підприємство, установа, організація та керівник.

У статті 62 Господарського кодексу України дається визначення поняття «підприємство». Підприємство – самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими законами [5].

До ухвалення у 2003 році Господарського кодексу України, діяв закон України «Про підприємства в Україні» у якому давалося визначення поняттю «підприємство». Підприємство – самостійний господарюючий статутний суб'єкт, який має права юридичної особи та здійснює виробничу, науково-дослідницьку і комерційну діяльність з метою одержання прибутку (доходу) [6].

У свою чергу, частина 1 статті 83 Цивільного кодексу України регламентує, - юридичні особи можуть створюватися у формі товариств, установ та в інших формах, встановлених законом [7].

Отже, у Цивільному кодексі вводиться нове поняття – «товариство», визначення якого законодавець наводить у частині 2 статті 83 Цивільного кодексу України: товариством є організація, створена шляхом об'єднання осіб (учасників), які мають право участі у цьому товаристві. Товариство може бути створено однією особою, якщо інше не встановлено законом. Товариства поділяються на підприємницькі та непідприємницькі [7].

Оскільки товариство визначається через поняття «організація», отже товариство – це різновид організації. Системно порівнюючи визначення «підприємства» та «товариства» можемо прийти до висновку, що «підприємство» - це більш загальне поняття, що включає у себе поняття «товариство» як часткове у загальному.

Частина 3 статті 83 Цивільного кодексу України дає визначення поняттю «установа», встановивши, що установою є організація, створена однією або кількома особами (засновниками), які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання (виділення) їхнього майна для досягнення мети, визначеної засновниками, за рахунок цього майна [7].

Отже, на відміну від товариства, засновники установи не мають права брати участь у управлінні нею.

Академічний тлумачний словник української мови також дає визначення поняттю «установа». Установа – організація (з певним штатом службовців і адміністрацією), що відає якою-небудь галуззю (галуззями) народного господарства, торгівлі, культури, науки і працює в цій галузі (галузях) [8].

Як бачимо, установа, і в нормах закону і в словнику, визначається через поняття «організація», отже являється складовою такого поняття або одним із видів організації.

У статті 1 закону України «Про громадські об'єднання» визначено, що громадське об'єднання – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів [9].

Частина 2 статті 1 закону України «Про громадські об'єднання» визначає, що громадське об'єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка [9].

У свою чергу, законодавець визначає громадську організацію як громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи, а громадську спілку як громадське об'єднання, засновниками якого є юридичні особи приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та фізичні особи [9].

Отже, громадське об'єднання також являється певним видом організації. Маємо нормативно сформовані визначення відповідно до яких товариство, установа та громадське об'єднання визначаються через поняття «організація», а отже являються відповідними різновидами організації.

Поряд із цим, на даний час відсутнє законодавче визначення поняття «організація». Під цим поняттям, науковці та дослідники, у одних випадках розуміють певну соціальну групу об'єднану спільністю інтересів та мети (підприємство, партія, клуб тощо). Під організацією розуміють також структуру, особливості будови чого-небудь. Організація – це, також, фізичні та психічні особливості певної особи. Водночас, організація – це налаштування, налагодження, впорядкування чогось, приведення його у систему (наприклад – організація праці та відпочинку).

У законі України «Про свободу совісті та релігійні організації» термін «релігійна організація» використовується як синонім терміну «церква».

Відповідно до статті 7 закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», - релігійні організації в Україні утворюються з метою задоволення релігійних потреб громадян сповідувати і поширювати віру і діють відповідно до своєї ієрархічної та інституційної структури, обирають, призначають і замінюють персонал згідно із своїми статутами (положеннями). Релігійними організаціями в Україні є релігійні громади, управління і центри, монастирі, релігійні братства, місіонерські товариства (місії), духовні навчальні заклади, а також об'єднання, що складаються з вищезазначених релігійних організацій. Релігійні об'єднання представляються своїми центрами (управліннями) [10].

Отже, стаття 7 названого закону дає тлумачення, що таке релігійна організація, однак це не наближає нас до розуміння терміну «організація», а можливо навіть навпаки – ускладнює його розуміння.

Відповідно до п. 3.4.1. Державного класифікатору України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання», затвердженого Наказом Держпродспоживстандарту України від 28.05.2004 № 97, визначено, що організація (установа, заклад) – організаційна структура, створена однією або кількома особами (засновниками), які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання (виділення) їхнього майна для досягнення мети, визначеної засновниками, за рахунок цього майна. Особливості правового статусу окремих видів організацій, закладів, установ встановлюються законом [11].

Отже, даний нормативно-правовий акт ототожнює «організацію» і «установу» та наголошує, що засновники не беруть участі в управлінні організацією.

Констатуємо також, що на даний час відсутнє законодавче визначення поняття «керівник». Поряд із цим, науковці та мовознавці уже давно оперують цим поняттям та вкладають у нього відповідний зміст.

Керівник – особа, на яку офіційно покладаються функції керівництва колективом та яка несе відповідальність за його діяльність [12, с. 75].

Відсутність чіткого законодавчого визначення поняття «організація» та ототожнення його з поняттями «товариство» та «установа» призводить до відсутності правової визначеності у переліку суб'єктів зобов'язаних надавати інформацію на адвокатський запит.

Зокрема, відповідно до статті 2 закону України «Про кооперацію» дається визначення поняттю «кооператив»: кооператив – юридична особа, утворена фізичними та/або юридичними особами, які добровільно об'єдналися на основі членства для ведення спільної господарської та іншої діяльності з метою задоволення своїх економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування [13].

Із законодавчого визначення кооперативу зрозуміло, що він не відноситься ні до підприємств, ні до установ. Кооператив не можливо

назвати організацією, якщо виходити із визначення організації наведеного у Наказі Держпродспоживстандарту України від 28.05.2004 № 97.

Законодавець виділяє наступні види кооперативів: виробничий, обслуговуючий, споживчий, сільськогосподарський, сільськогосподарський виробничий та сільськогосподарський обслуговуючий. Усі перераховані види кооперативів, з огляду на існуючі нормативно правові визначення, не відносяться ні до підприємств, ні до установ, ні до організацій. Тобто, не являються суб'єктами, що зобов'язані реагувати на адвокатські запити.

Уважно аналізуючи Цивільний кодекс України знаходимо низку суб'єктів, які за організаційно-правовою формою також не являються ні підприємствами, ні установами, ні організаціями. До таких суб'єктів відносяться: асоціація, корпорація, консорціум, концерн. Також можемо згадати союзи, спілки, асоціації підприємців тощо.

Також необхідно згадати таку категорію суб'єктів, які не відносяться до юридичних осіб, однак здійснюють незалежну професійну діяльність і потенційно можуть володіти документами та інформацією, що необхідні адвокату у процесі здійснення адвокатської діяльності.

Відповідно до підпункту 14.1.226 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, - незалежна професійна діяльність – участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою-підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб [14].

Статтею 19 Конституції України визначено, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством [15].

Отже, такі суб'єкти як кооперативи, асоціації, корпорації, консорціуми, концерни тощо, які законодавець не відносить до підприємств, установ та організацій, не можуть бути примушені надавати інформацію на адвокатський запит в силу правової невизначеності даного питання.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На нашу думку назріла необхідність чіткого законодавчого визначення поняття організація та наведення відповідної класифікації організацій. Усі існуючі підприємства, консорціуми, асоціації, кооперативи тощо доцільно визначати через поняття «організація» та відносити їх до певного виду організацій, наприклад, запровадивши таку класифікацію їх видів: підприємницькі організації; непідприємницькі організації, культурно-мистецькі організації, громадські організації; організації самоорганізації населення тощо.

Першочерговими кроками, що дадуть змогу усунути існуючі недоліки правового регулювання, має бути – внесення змін та доповнень до статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Пропонуємо таке визначення поняття адвокатського запиту: «адвокатський запит – це письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ, організацій, кооперативів, асоціацій, корпорацій, консорціумів, концернів тощо незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань та осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність про надання інформації, копій документів, необхідних адвокату для надання правової допомоги клієнту».

Аналогічний перелік навести у частині 2 статті 24 закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», як суб'єктів, зобов'язаних надавати інформацію на адвокатський запит.

Література

1. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 26.10.2021)
2. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32. Ст. 314.
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27. Ст. 282.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#top> (дата звернення: 26.10.2021)
5. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
6. Про підприємства в Україні: Закон України від 27.03.1991 р. № 887-XII. Відомості Верховної Ради УРСР. 1991. № 24. Ст. 272.
7. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
8. Академічний тлумачний словник української мови. В 11 т. Київ: Наукова думка, 1970-1980. URL: <http://sum.in.ua/> (дата звернення: 26.10.2021)
9. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 1. Ст. 1.

10. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23.04.1991 р. № 987-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12#top> (дата звернення: 26.10.2021)
11. Про затвердження національних стандартів України, державних класифікаторів України, національних змін до міждержавних стандартів, внесення зміни до наказу Держспоживстандарту України від 31 березня 2004 р. № 59 та скасування нормативних документів: Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.05.2004 р. № 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0097609-04#Text> (дата звернення: 26.10.2021)
12. Юридична психологія. Словник: Довідкове видання / Кол. авт.: Д.О. Александров, В.Г. Андросюк, Л.І. Казміренко та ін. Київ, 2008. 224 с.
13. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 5. Ст. 35.
14. Податковий кодекс України: Закон України від 02.10.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 26.10.2021)
15. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

References

1. Pro zvernennja ghromadjan: Zakon Ukrajinu vid 02.10.1996 r. # 393/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (data zvernennja: 26.10.2021)
2. Pro dostup do publichoji informaciji: Zakon Ukrajinu vid 13.01.2011 r. # 2939-VI. Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajinu. 2011. # 32. St. 314.

3. Pro advokaturu ta advokatsjku dijajlnistj: Zakon Ukrainy vid 05.07.2012 r. # 5076-VI. Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrainy. 2013. # 27. St. 282.
4. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennja: Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 r. # 8073-Kh (zi zminamy ta dopovnennjamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#top> (data zvernennja: 26.10.2021)
5. Ghospodarsjkyj kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 r. # 436-IV. Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrainy. 2003. # 18, # 19-20, # 21-22. St. 144.
6. Pro pidpryjemstva v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 27.03.1991 r. # 887-KhII. Vidomosti Verkhovnoji Rady URSR. 1991. # 24. St. 272.
7. Cyviljnyj kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 r. # 435-IV. Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrainy. 2003. ## 40-44. St. 356.
8. Akademichnyj tlumachnyj slovnyk ukrajinsjkoji movy. V 11 t. Kyjiv: Naukova dumka, 1970-1980. URL: <http://sum.in.ua/> (data zvernennja: 26.10.2021)
9. Pro ghromadsjki objednannja: Zakon Ukrainy vid 22.03.2012 r. # 4572-VI. Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrainy. 2013. # 1. St. 1.
10. Pro svobodu sovisti ta religijni orghanizaciji: Zakon Ukrainy vid 23.04.1991 r. # 987-KhII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12#top> (data zvernennja: 26.10.2021)
11. Pro zatverdzhennja nacionaljnykh standartiv Ukrainy, derzhavnykh klasyfikatoriv Ukrainy, nacionaljnykh zmin do mizhderzhavnykh standartiv, vnesennja zminy do nakazu Derzhspozhyvstandartu Ukrainy vid 31 bereznja 2004 r. # 59 ta skasuvannja normatyvnykh dokumentiv: Nakaz Derzhavnogho komitetu Ukrainy z pytanj tekhnichnogho reghuljuvannja ta spozhyvchoji polityky vid 28.05.2004 r. # 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0097609-04#Text> (data zvernennja: 26.10.2021)

12. Jurydychna psykholohija. Slovnyk: Dovidkove vydannja / Kol. avt.: D.O. Aleksandrov, V.Gh. Androsjuk, L.I. Kazmirenko ta in. Kyjiv, 2008. 224 s.
13. Pro kooperaciju: Zakon Ukrajiny vid 10.07.2003 r. # 1087-IV. Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny. 2004. # 5. St. 35.
14. Podatkovyj kodeks Ukrajiny: Zakon Ukrajiny vid 02.10.2010 r. # 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (data zvernennja: 26.10.2021)
15. Konstytucija Ukrajiny: Zakon Ukrajiny vid 28.06.1996 r. # 254k/96-VR. Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny. 1996. # 30. St. 141.